

für die

dla

Königlichen Preussischen Staaten. Państw Królestwa Pruskiego.

№ 18.

(Nr. 6071.) Allerhöchster Erlass vom 6. März 1865., betreffend die Verleihung der fiskalischen Vorrechte in Bezug auf den Bau und die Unterhaltung mehrerer Chausseen im Kreise Rastenburg, Regierungsbezirk Königsberg.

(No. 6071.) Najwyższe rozporządzenie z dnia 6. Marca 1865., tyżące się nadania praw fiskalnych dla budowy i utrzymywania kilku dróg żwirowych, w powiecie Rastenburgskim, obwodzie regencyjnym Królewieckim.

Nachdem Ich durch Meinen Erlass vom heutigen Tage den Bau der Chausseen im Kreise Rastenburg, Regierungsbezirk Königsberg: 1) von Barten nach dem projektirten Bahnhofs der Ostpreussischen Südbahn bei Korschen und weiter bis zur Rastenburg-Bartensteiner Staatsstraße zwischen Schönfließ und Langheim, 2) von Rastenburg über Heilige Linde zum Anschluß an die Köffel-Sensburger Staats-Chaussee, 3) von Drengfurt nach Alt-Rosenthal zum Anschluß an die projektirte Staats-Chaussee zwischen Barten und Rastenburg, 4) von Rastenburg bis zur Ungerburger Kreisgrenze in der Richtung auf Rosengarten zur Verbindung mit Ungerburg, 5) von Rastenburg bis zur Sensburger Kreisgrenze in der Richtung auf Rudwangen zur Verbindung mit Sensburg genehmigt habe, verleihe Ich hierdurch dem Kreise Rastenburg das Expropriationsrecht für die zu diesen Chausseen erforderlichen Grundstücke, ingleichen das Recht zur Entnahme der Chausseebau- und Unterhaltungs-Materialien, nach Maassgabe der für die Staats-Chausseen bestehenden Vorschriften, in Bezug auf diese Straßen. Zugleich will Ich dem genannten Kreise gegen Uebernahme der künftigen Chausseemäßigen Unterhaltung der Straßen das Recht zur Erhebung des Chausseegeldes nach

Zezwoliwszy rozporządzeniem Mojém z dnia dzisiejszego na zbudowanie dróg żwirowych w powiecie Rastenburgskim, obwodzie regencyjnym Królewieckim: 1) od Barten do uprojektowanego dworca Wschodnio-Pruskiej kolei żelaznej południowej pod Korschen i dalej aż do Rastenburgsko-Barsztyńskiego traktu Rządowego pomiędzy Schoenfliess a Langheim, 2) od Rastenburga przez Heilige Linde do złączenia się ze żwirówką Rządową Roeselsko-Sensburgską, 3) od Drengfurtu do Alt-Rosenthal do złączenia się z uprojektowaną żwirówką Rządową pomiędzy Barten a Rastenburgiem, 4) od Rastenburga aż do granicy powiatowej Węgoborskiej w kierunku na Rosengarten dla komunikacji z Węgoborkiem, 5) od Rastenburga aż do granicy powiatowej Sensburgskiej w kierunku na Rudwangen dla komunikacji ze Sensburgiem, — Nadaję niniejszém powiatowi Rastenburgskiemu prawo ekspropyacji pod względem gruntów do tychże dróg żwirowych potrzebnych, tudzież prawo brania materyalów na budowę i utrzymywanie żwirówek, według przepisów dla żwirówek Rządowych istniejących, ze zastósowaniem ich do tychże dróg. Nadaję zarazem

[69]

Jahrgang 1865. (Nr. 6071—6072.)

Ausgegeben zu Berlin den 13. Mai 1865.

Wydany w Berlinie dnia 13. Maja 1865.

den Bestimmungen des für die Staats-Chausseen jedesmal geltenden Chausseegeld-Tarifs, einschließlich der in demselben enthaltenen Bestimmungen über die Befreiungen, sowie der sonstigen die Erhebung betreffenden zusätzlichen Vorschriften, wie diese Bestimmungen auf den Staats-Chausseen von Ihnen angewandt werden, hierdurch verleihen. Auch sollen die dem Chausseegeld-Tarife vom 29. Februar 1840. angehängten Bestimmungen wegen der Chausseepolizei-Vergehen auf die gedachten Straßen zur Anwendung kommen.

Der gegenwärtige Erlaß ist durch die Gesek-Sammlung zur öffentlichen Kenntniß zu bringen.
Berlin, den 6. März 1865.

Wilhelm.

v. Bodelschwingh. Gr. v. Tzenplitz.

An
den Finanzminister und den Minister für Handel,
Gewerbe und öffentliche Arbeiten.

(Nr. 6072.) Privilegium wegen Ausfertigung auf den Inhaber lautender Kreis-Obligationen des Rastenburgs Kreises im Betrage von 263,200 Thalern. Vom 6. März 1865.

**Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden
König von Preußen ic.**

Nachdem von den Kreisständen des Rastenburgs Kreises auf dem Kreistage vom 7. Juli 1864. beschlossen worden, die zur Ausführung der vom Kreise projektirten Chausseebauten beziehungsweise zum Ankauf des vom Kreise der Ostpreussischen Südbahn-Gesellschaft unentgeltlich zu gewährenden Terrains ic. erforderlichen Geldmittel im Wege einer Anleihe zu beschaffen, wollen Wir auf den Antrag der gedachten Kreisstände: zu diesem Zwecke auf jeden Inhaber lautende, mit Zinskupons

rzechonemu powiatowi za przyjęciem na się obowiązku przyszłego utrzymywania żwirówek jako takich prawo pobierania szosowego wedle postanowień taryfy szosowego, jaka każdą razą dla żwirówek Rządowych jest ważną, włącznie zawartych w niej postanowień uwolnień dotyczących, jako i innych dodatkowych przepisów tyczących się pobierania, jak postanowienia te przez WPanów na żwirówkach Rządowych zastosowane bywają. Zarazem powinny postanowienia dodatkowe do taryfy szosowego z dnia 29. Lutego 1840. tyczące się przestępstw policyjnych szosowych do rzeczonych dróg być zastosowane.

Rozporządzenie niniejsze przez Zbiór praw do publicznej wiadomości podać należy.
Berlin, dnia 6. Marca 1865.

Wilhelm.

Bodelschwingh. Hr. Itzenplitz.

Do
Ministra finansów i Ministra handlu, przemysłu i robót publicznych.

(No. 6072.) Przywilej tyczący się wygotowania opie-
wających na dzierżyciela obligacyi powiatowych powiatu Rastenburgskiego w ilości 263,200 talarów. Z dnia 6. Marca 1865.

**My Wilhelm, z Bożej łaski Król
Pruski i t. d.**

Wskutek uchwalonego przez stany powiatowe powiatu Rastenburgskiego na sejmie powiatowym z dnia 7. Lipca 1864. obmyślenia potrzebnych do uskutecznienia uprojektowanej przez powiat budowy dróg żwirowych względnie do zakupienia mającego się ze strony powiatu towarzystwu Wschodnio-Pruskiej kolei żelaznej południowej bezpłatnie przekazać gruntu i t. d. środków pieniężnych w drodze pożyczki, — Udzielamy na wniosek rzeczonych

versehene, Seitens der Gläubiger unkündbare Obligationen zu dem angenommenen Betrage von 263,200 Thalern ausstellen zu dürfen, da sich hiergegen weder im Interesse der Gläubiger noch der Schuldner etwas zu erinnern gefunden hat, in Gemäßheit des §. 2. des Gesetzes vom 17. Juni 1833. zur Ausstellung von Obligationen zum Betrage von 263,200 Thalern, in Buchstaben: zweihundert drei und sechszig Tausend zweihundert Thalern, welche in folgenden Apoints:

21,000	Thaler	à	500	Thaler,
40,000	=	à	200	=
150,000	=	à	100	=
52,200	=	à	50	=

= 263,200 Thaler,

nach dem anliegenden Schema auszufertigen, mit Hilfe einer Kreissteuer mit fünf Prozent jährlich zu verzinsen und nach der durch das Loos zu bestimmenden Folgeordnung jährlich vom Jahre 1866. ab mit wenigstens jährlich $\frac{9}{10}$ Prozent des gesammten Kapitals, unter Zuwachs der Zinsen von den getilgten Schuldraten, zu amortisiren sind, durch gegenwärtiges Privilegium Unsere landesherrliche Genehmigung mit der rechtlichen Wirkung ertheilen, daß ein jeder Inhaber dieser Obligationen die daraus hervorgehenden Rechte, ohne die Uebertragung des Eigenthums nachweisen zu dürfen, geltend zu machen befugt ist.

Das vorstehende Privilegium, welches Wir vorbehaltlich der Rechte Dritter ertheilen und wofür die Befriedigung der Inhaber der Obligationen eine Gewährleistung Seitens des Staats nicht übernommen wird, ist durch die Gesammmlung zur allgemeinen Kenntniß zu bringen. Urkundlich unter Unserer Höchstseigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Königlichen Insignel.

Gegeben Berlin, den 6. März 1865.

(L. S.) Wilhelm.

v. Bodelschwingh. Gr. v. Ikenplig.
Gr. zu Eulenburg.

stanów powiatowych: ażeby im na cel ten wolno było wystawić opiewające na dzierżyciela, kuponami prowizyjnymi opatrzone, ze strony wierzycieli nie wypowiedzialne obligacye w przyjętej ilości 263,200 talarów, ze względu na to, że się naprzeciw temu ani w interesie wierzycieli ani też dłużników nic do nadmienienia nie znalazło, na mocy §. 2. prawa z dnia 17. Czerwca 1833., niniejszym przywilejem Nasze Monarsze zezwolenie na wystawienie obligacyi w ilości 263,200 talarów, wyraźnie: dwóchset sześćdziesięciu trzech tysięcy dwóchset talarów, które w następných kwotach:

21,000	talarów	po	500	talarów,
40,000	»	»	200	»
150,000	»	»	100	»
52,000	»	»	50	»

= 263,200 talarów,

według załączonego wzoru wygotowane, za pomocą podatku powiatowego prowizyą pięć od sta rocznie opłacane i w kolei losem oznaczyć się mającej co rok począwszy od roku 1866. po przynajmniej $\frac{9}{10}$ od sta całego kapitału rocznie za dorastaniem prowizyi od umorzonych rat dłużnych, amortyzowane być powinny, z tym prawnym skutkiem, że kaźden dzierżyciel tychże obligacyi wynikających ztąd praw, bez dowodzenia przelania na się własności, dochodzić może.

Przywilej powyższy, który ze zastrzeżeniem praw trzecich osób Udzielamy, a którym pod względem zaspokojenia dzierżycieli obligacyi gwarancya ze strony Rządu się nie przyjmuje, przez Zbiór praw do publicznej wiadomości podać należy.

Na dowód Nasz Najwyższy Własnoręczny podpis i Królewska pieczęć wyciśniona.

Dan w Berlinie, dnia 6. Marca 1865.

(L. S.) Wilhelm.

Bodelschwingh. Hr. Itzenplitz.
Hr. Eulenburg.

Provinz Preußen, Regierungsbezirk Königsberg.

O b l i g a t i o n d e s R a s t e n b u r g e r K r e i s e s

Littr. .... N° .....

über ..... Thaler Preussisch Kurant.

Auf Grund der unterm ..... bestätigten Kreistags-Beschlüsse vom 7. Juli 1864. wegen Aufnahme einer Schuld von 263,200 Thalern bekennt sich die ständische Kommission für die Chausseebauten und für die Beschaffung des Grund und Bodens für die Ostpreussische Südbahn im Rastenburger Kreise Namens des Kreises durch diese, für jeden Inhaber gültige, Seitens des Gläubigers unkündbare Verschreibung zu einer Darlehnschuld von ..... Thalern Preussisch Kurant, welche an den Kreis baar gezahlt worden und mit fünf Prozent jährlich zu verzinsen ist.

Die Rückzahlung der ganzen Schuld von zweihundert drei und sechszig Tausend zweihundert Thalern geschieht vom Jahre 1866. ab allmählig innerhalb eines Zeitraums von acht und dreißig Jahren aus einem zu diesem Behufe gebildeten Tilgungsfonds von wenigstens $\frac{9}{10}$ Prozent des gesammten Kapitals jährlich, unter Zuwachs der Zinsen von den getilgten Schuldraten.

Die Folgeordnung der Einlösung der Schuldverschreibungen wird durch das Loos bestimmt. Die Auslosung erfolgt vom Jahre 1866. ab in dem Monate Februar jeden Jahres. Der Kreis behält sich jedoch das Recht vor, den Tilgungsfonds durch größere Auslosungen zu verstärken, sowie sämtliche noch umlaufende Schuldverschreibungen zu kündigen.

Die ausgelosten, sowie die gekündigten Schuldverschreibungen werden unter Bezeichnung ihrer Buchstaben, Nummern und Beträge, sowie des Termins, an welchem die Rückzahlung erfolgen soll, öffentlich bekannt gemacht.

Diese Bekanntmachung erfolgt vier, drei, zwei und Einen Monat vor dem Zahlungstermine in dem Amtsblatte der Königlichen Regierung zu Königsberg, sowie in dem Rastenburger Kreisblatte und in dem Königlichen Staats-Anzeiger.

Bis zu dem Tage, wo solchergestalt das Kapital zu entrichten ist, wird es in halbjährlichen Terminen, am 2. Januar und am 1. Juli, von heute an gerechnet, mit fünf Prozent jährlich in gleicher Münzsorte mit jenem verzinslet.

Die Auszahlung der Zinsen und des Kapitals erfolgt gegen bloße Rückgabe der ausgegebenen Zinskupons, beziehungsweise dieser Schuldverschreibung, bei der Kreis-Kommunalkasse in Rastenburg, und zwar auch in der nach dem Eintritt des Fälligkeitstermins folgenden Zeit.

Prowincya Pruska, obwód regencyjny Królewiecki.

O b l i g a c y a powiatu Rastenburgskiego

Lit. .... № .....

na ..... talarów Pruskiej grubój monety.

Na mocy potwierdzonych pod dniem ..... uchwał sejmu powiatowego z dnia 7. Lipca 1864. tyczących się zaciągnięcia długu w ilości 263,200 talarów przyznaje się stanowa komisya dla budowy dróg żwirowych i obmyślenia gruntu dla Wschodnio-Pruskiej kolei żelaznej południowej w powiecie Rastenburgskim imieniem powiatu niniejszym, dla każdego dzierżyciela ważnym, ze strony wierzyciela niewypowiedzialnym zapisem do długu pożyczkowego w ilości ..... talarów Pruskiej grubój monety, które na ręce powiatu gotówką wypłacone zostały a od których rocznie pięć od sta prowizyi opłacać się będzie.

Zwrócenie całego długu w ilości dwóchset sześćdziesięciu trzech tysięcy dwóchset talarów nastąpi począwszy od roku 1866. stopniowo w przeciągu trzydziestu ósmiu lat z utworzonego na cel ten funduszu amortyzacyjnego po przynajmniej $\frac{9}{10}$ od sta całego kapitału rocznie, za dorastaniem prowizyi od umorzonych kwot dłużnych.

Kolej wykupienia zapisów dłużnych stanowić będzie los. Wylosowanie nastąpi począwszy od roku 1866. w Lutym każdego roku. Powiat zastrzega sobie atoli prawo zwiększenia funduszu amortyzacyjnego za pomocą liczniejszych wylosowań, jako i wypowiedzenia wszystkich kursujących jeszcze zapisów dłużnych.

Wylosowane, jako i wypowiedziane zapisy dłużne z oznaczeniem ich liter, numerów i kwot, jako i terminu, w którym zwrócenie nastąpić powinno, publicznie ogłoszone będą.

Ogłoszenie to nastąpi w cztery, trzy, dwa i jeden miesiąc przed terminem odpłaty w dzienniku urzędowym Królewskiej Regencyi Królewieckiej, tudzież w dzienniku powiatowym Rastenburgskim jako i w Królewskim Donosicielu Rządowym.

Aż do dnia, w którym takim sposobem kapitał ma być zwrócony, będzie się opłacało od niego w półrocznych terminach, 2. Stycznia i 1. Lipca, od dnia dzisiejszego licząc, rocznie pięć od sta prowizyi w równej monecie.

Wyplata prowizyi i kapitału nastąpi za samym zwrotem wydanych kuponów prowizyjnych, względnie niniejszego zapisu dłużnego, w kasie powiatowej komunalnej w Rastenburgu, i to również w czasie po nadejściu terminu odpłaty.

Mit der zur Empfangnahme des Kapitals präsentirten Schuldverschreibung sind auch die dazu gehörigen Zinskupons der späteren Fälligkeitstermine zurückzuliefern. Für die fehlenden Zinskupons wird der Betrag vom Kapitale abgezogen.

Die gekündigten Kapitalbeträge, welche innerhalb dreißig Jahren nach dem Rückzahlungstermine nicht erhoben werden, sowie die innerhalb vier Jahren, vom Ablaufe des Kalenderjahres der Fälligkeit ab gerechnet, nicht erhobenen Zinsen verjähren zu Gunsten des Kreises.

Das Aufgebot und die Amortisation verlorener oder vernichteter Schuldverschreibungen erfolgt nach Vorschrift der Allgemeinen Gerichts-Ordnung Theil I. Titel 51. §. 120. sequ. bei dem Königlichen Kreisgerichte zu Kössel.

Zinskupons können weder aufgeboden, noch amortisirt werden. Doch soll demjenigen, welcher den Verlust von Zinskupons vor Ablauf der vierjährigen Verjährungsfrist bei der Kreisverwaltung anmeldet und den stattgehabten Besitz der Zinskupons durch Vorzeigung der Schuldverschreibung oder sonst in glaubhafter Weise darthut, nach Ablauf der Verjährungsfrist der Betrag der angemeldeten und bis dahin nicht vorgekommenen Zinskupons gegen Quittung ausbezahlt werden.

Mit dieser Schuldverschreibung sind sechszehn halbjährige Zinskupons bis zum Schlusse des Jahres ..... ausgegeben. Für die weitere Zeit werden Zinskupons auf fünfjährige Perioden ausgegeben.

Die Ausgabe einer neuen Zinskupons-Serie erfolgt bei der Kreis-Kommunalkasse zu Rastenburg gegen Ablieferung des der älteren Zinskupons-Serie beigedruckten Talons. Beim Verluste des Talons erfolgt die Aushändigung der neuen Zinskupons-Serie an den Inhaber der Schuldverschreibung, sofern deren Vorzeigung rechtzeitig geschehen ist.

Zur Sicherheit der hierdurch eingegangenen Verpflichtungen haftet der Kreis mit seinem Vermögen.

Dessen zu Urkunde haben wir diese Ausfertigung unter unserer Unterschrift ertheilt.

Rastenburg, den ..^{ten} ..... 18..

Die ständische Kreiscommission für die Chausseebauten und für die Beschaffung des Grund und Bodens für die Ostpreussische Südbahn im Rastenburger Kreise.

Z przedłożonym w celu odebrania kapitału zapisem dłużnym powinny zarazem należne doń kupony prowizyjne późniejszych terminów być zwrócone. Za brakujące kupony prowizyjne kwota od kapitału odtrąconą będzie.

Wypowiedziane kwoty kapitałowe, nie pobrane w przeciągu lat trzydziestu po upływie terminu odpłaty, tudzież prowizyę nie wybrane w przeciągu lat czterech, licząc od upłynionego roku kalendarza w którym były płatne, przedawniają na rzecz powiatu.

Wywołanie i amortyzacja zaginionych lub zniweczonych zapisów dłużnych nastąpi stósownie do przepisów powszechnej ordynacji sądowej Cz. I. Tyt. 51. §. 120. i nast. u Królewskiego sądu powiatowego w Roessel.

Kupony prowizyjne nie ulegają ani wywołaniu, ani umorzeniu. Ktoby atoli o zagubie kuponów prowizyjnych przed upływem czteroletniego terminu przedawnienia administracyi powiatowej doniósł i posiadanie kuponów prowizyjnych okazaniem zapisu dłużnego lub w inny wiarogodny sposób udowodnił, temu kwota zameldowanych a dotąd nie zauważanych kuponów prowizyjnych po upływie terminu przedawnienia za kwitem wypłaconą być powinna.

Ze zapisem dłużnym tym wydanych jest wraz szesnaście półrocznych kuponów prowizyjnych aż do końca roku ..... Na dalszy czas kupony prowizyjne na pięcio-letnie peryody wydawane będą.

Wydanie nowego poczetu kuponów prowizyjnych nastąpi w kasie powiatowej komunalnej w Rastenburgu za oddaniem talonu przyłączonego w druku do dawniejszego poczetu kuponów prowizyjnych. W razie zaguby talonu nastąpi wydanie nowego poczetu kuponów prowizyjnych na ręce dzierzyciela zapisu dłużnego, jeżeli okazanie takowego wcześniej nastąpiło.

Za pewność przyjętych niniejszém na się obowiązań powiat majątkiem swoim odpowiadać będzie.

Na dowód tegoż ekspedycya niniejsza przez nas podpisaną została.
Rastenburg, dnia ..^{go} ..... 18..

Stanowa komisya powiatowa dla budowy dróg zwirowych i obmyślenia gruntu dla Wschodnio-Pruskiej kolei żelaznej południowej w powiecie Rastenburgskim.

Provinz Preußen, Regierungsbezirk Königsberg.

Z i n s = K u p o n

zu der

Kreis-Obligation des Rastenburger Kreises

Littr. .... № .....

über ..... Thaler zu ..... Prozent Zinsen

über ..... Thaler ..... Silbergroschen.

Der Inhaber dieses Zinskupons empfängt gegen dessen Rückgabe in der Zeit vom ..^{ten}..... bis ..... resp. vom ..^{ten}..... bis ..... und späterhin die Zinsen der vorbenannten Kreis-Obligation für das Halbjahr vom ..... bis ..... mit (in Buchstaben) ..... Thalern ..... Silbergroschen bei der Kreis-Kommunalkasse zu Rastenburg.

Rastenburg, den ..^{ten}..... 18..

Die ständische Kreiscommission für die Chauffeebauten und für die Beschaffung des Grund und Bodens für die Ostpreussische Südbahn im Rastenburger Kreise.

Dieser Zinskupon ist ungültig, wenn dessen Geldbetrag nicht innerhalb vier Jahren, vom Ablauf des Kalenderjahres der Fälligkeit ab gerechnet, erhoben wird.

Prowincya Pruska, obwód regencyjny Królewiecki.

Kupon prowizyjny

do

obligacji powiatowej powiatu Rastenburgskiego

Lit. .... № .....

na ..... talarów po ..... od sta prowizyi
na ..... talarów ..... srebrnych groszy.

Dzierżyciel niniejszego kuponu prowizyjnego odbierze za jego zwrotem w czasie od ..^{go} ..... do ..... względnie od ..^{go} ..... do ..... i później prowizye od wyż rzeszonej obligacji powiatowej za półrocze od ..... do ..... w ilości (wrażnie) ..... talarów ..... srebrnych groszy w kasie powiatowej komunalnej w Rastenburgu.

Rastenburg, dnia ..^{go} ..... 18..

Stanowa komisya powiatowa dla budowy dróg żwirowych i obmyślenia gruntu dla Wschodnio-Pruskiej kolei żelaznej południowej w powiecie Rastenburgskim.

Kupon ten prowizyjny staje się nieważnym, jeżeli waluta jego w przeciągu lat czterech, licząc od upływu roku kalendarza, w którym był płatnym, wybraną nie będzie.

Provinz Preußen, Regierungsbezirk Königsberg.

T a l o n

zur Kreis-Obligation des Rastenburger Kreises.

Der Inhaber dieses Talons empfängt gegen dessen Rückgabe zu der Obligation des Rastenburger Kreises
Littr. .... № ..... über ..... Thaler à ..... Prozent Zinsen
die .....^{te} Serie Zinskupons für die fünf Jahre 18.. bis 18.. bei der Kreis-
Kommunalkasse zu Rastenburg, sofern dagegen Seitens des als solchen legitimierten
Inhabers der Obligation kein Widerspruch erhoben ist.
Rastenburg, den ..^{ten} ..... 18..

Die ständische Kreiscommission für die Chausséebauten und für
die Beschaffung des Grund und Bodens für die Ostpreussische
Südbahn im Rastenburger Kreise.

Prowincya Pruska, obwód regencyjny Królewiecki.

T a l o n

do obligacyi powiatowój powiatu Rastenburgskiego.

Dierzyciel niniejszego talonu odbierze za jego zwrotem do obli-
gacyi powiatu Rastenburgskiego

Lit. .... № ..... na ..... talarów po ..... od sta prowizyi
.....^{ty} poczet kuponów prowizyjnych na następujące pięć lat 18..
do 18.. w kasie powiatowój komunalnej w Rastenburgu, skoro na-
przeciw temu ze strony wylegitymowanego dzierzyciela obligacyi pro-
test wniesionym nie został.

Rastenburg, dnia ...^{go} ..... 18..

Stanowa komisya dla budowy dróg zwirowych i obmyślenia
gruntu dla Wschodnio-Pruskiej kolei żelaznej południowój
w powiecie Rastenburgskim.

(Nr. 6073.) Statut für den Marienwalde-Alt-Lausker
Deichverband. Vom 10. April 1865.

(No. 6073.) Statut towarzystwa grobelnego Marien-
walde-Alt-Lauske. Z dnia 10. Kwietnia
1865.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden
König von Preußen etc.

Nachdem es für erforderlich erachtet worden,
die Grundbesitzer der linksseitigen Warthe = Niede-
rung unterhalb Birnbaum von der alten Schule
zu Marienwalde bis Alt-Lauske Behufs der ge-
meinsamen Anlegung und Unterhaltung eines
Deiches gegen die Ueberschwemmungen der Warthe
zu einem Deichverbande zu vereinigen, und nach-
dem die gesetzlich vorgeschriebene Anhörung der Be-
theiligten erfolgt ist, genehmigen Wir hierdurch
auf Grund des Gesetzes über das Deichwesen vom
28. Januar 1848. §§. 11. und 15. (Gesetz-Samml.
vom Jahre 1848. S. 73.) die Bildung eines
Deichverbandes unter der Benennung:

„Marienwalde-Alt-Lausker
Deichverband“,

und erteilen demselben nachstehendes Statut.

§. 1.

In der Niederung des linken Warthe = Ufers
unterhalb Birnbaum, welche sich von der wasser-
freien Höhe unterhalb der alten Schule bei
Marienwalde bis Alt-Lauske erstreckt, werden die
Eigentümer aller eingedeichten und noch einzu-
deichenden Grundstücke, welche ohne Verwaltung
bei dem bekannten höchsten Wasserstande der Ueber-
schwemmung durch die Warthe unterliegen wür-
den, zu einem Deichverbande vereinigt.

Dieser Verband hat seinen Gerichtsstand bei
dem Kreisgerichte zu Birnbaum.

§. 2.

Dem Deichverbande liegt die Herstellung und
Unterhaltung eines wasserfreien tüchtigen Deiches
gegen die Ueberschwemmungen der Warthe in den-

My Wilhelm, z Bożej łaski Król
Pruski i t. d.

Uznawszy złączenie właścicieli gruntów na
lewym brzegu niziny Warty poniżej Między-
chodu począwszy od staréj szkoły w Marien-
walde aż do Alt-Lauske w towarzystwo gro-
belne ku wspólnemu założeniu i utrzymywaniu
grobli naprzeciw zalewom Warty za potrze-
bne, a po wysłuchaniu prawem przepisaniem
interesentów, Zezwalamy niniejszém na mocy
prawa tyczącego się spraw grobelnych z dnia
28. Stycznia 1848. §§. 11. i 15. (Zbiór praw
z roku 1848. str. 73) na zawiązanie się towa-
rzystwa grobelnego pod nazwą:

»Towarzystwa grobelnego Marien-
walde-Alt-Lauske«,

i Nadajemy takowemu statut następujący.

§. 1.

Wśród niziny na lewym brzegu Warty
poniżej Międzychodu, ciągnącej się od wzgó-
rza wolnego od wody poniżej staréj szkoły
przy Marienwalde aż do Alt-Lauske, łączy się
właścicieli wszystkich otamowanych i mają-
cych się jeszcze otamować gruntów, któreby
nieotamowane w czasie najwyższego wiado-
mego stanu wody zalaniu przez Wartę ule-
gały, w towarzystwo grobelne.

Towarzystwo ma jurysdykcycę swą u sądu
powiatowego w Międzychodzie.

§. 2.

Towarzystwo grobelne obowiązane jest za-
łożyć i utrzymywać wolną od wody doskonałą
grobłą naprzeciw zalewom Warty w mających
[70*]

jenigen gleich der Lage des Deiches durch die Staats-Verwaltungsbehörden speziell festzustellenden Abmessungen ob, welche erforderlich sind, um die Grundstücke der Niederung gegen Ueberschwemmung durch den höchsten Wasserstand der Warthe zu sichern.

Wenn zur Erhaltung des Hauptdeiches Deckwerke am Ufer des Stromes oder im Vorlande nöthig werden, so hat der Deichverband dieselben auszuführen, vorbehaltlich seiner Ansprüche an andere Verpflichtete, deren bisherige Verbindlichkeit dadurch nicht aufgehoben wird.

§. 3.

Die alten Dämme der Niederung — soweit sie nicht zu dem neuen Deichsysteme gehören und nicht nach dem Urtheile der Regierung als Quelldeiche nützlich und nothwendig sind, in welchem Falle deren Unterhaltung den dabei Betheiligten nach dem Katasterverhältnisse obliegt — können nach vollständiger Herstellung der neuen Deiche und mit Genehmigung der Regierung auch schon früher von den bisherigen Eigenthümern weggeschafft werden. Falls die gänzliche oder theilweise Begräbung aus landespolizeilichen Gründen angeordnet werden sollte, muß dieselbe binnen der vom Deichamte und, im Falle der Beschwerde, von der Regierung zu bestimmenden Frist vom Deichverbande bewirkt werden.

Die Besitzer der an die kassirten Deichstrecken grenzenden Grundstücke können die Vertheilung der Erde zu beiden Seiten auf zusammen zehn Ruthen Breite verlangen, und müssen sie gestatten, wenn die Erde nicht vom jetzigen Deichverbande zur Verwendung im allgemeinen Interesse beansprucht wird, in welchem Falle sie diesem überlassen werden muß.

§. 4.

Der Verband ist gehalten, da, wo die bestehenden Vorfluthverhältnisse durch die Deichan-

się przez władze administracyjne Rządowe zarówno położeniu grobli szczegółowo ustanowić rozmiarach, jakieby ku zabezpieczeniu gruntów niziny przed zalewami w czasie najwyższego stanu Warty były potrzebne.

Gdyby dla konserwacji grobli głównej u brzegu rzeki lub u gruntów nadbrzeżnych pokrycia miały stać się potrzebnymi, towarzystwo grobelne takowe, ze zastrzeżeniem pretensyi swych do innych obowiązanych osób, których dotychczasowe obowiązania tém się nie znoszą, założyć powinno.

§. 3.

Groble stare niziny — nie należące ani do nowego systematu grobelnego ani nie będące według zdania Regencyi jako groble źródelne użytecznymi lub potrzebnymi, w którym razie utrzymywanie ich ciąży interesentom według stosunku katastrowego — wolno dotychczasowym właścicielom po zupełnym wykończeniu grobel nowych a za zezwoleniem Regencyi pierwój jeszcze znieść. Na przypadek nakazania całkowitego lub częściowego usunięcia ze względów policyjnych krajowych, takowe przez towarzystwo grobelne w terminie przez urząd grobelny, a w razie remonstracyi, przez Regencyę ustanowić się mającym uskutecznióm być powinno.

Właścicielom gruntów po nad zniesionemi groblami wolno domagać się rozsypania ziemi na obie strony w szerokości dziesięciu prętów razem wzięwszy, względnie zezwolić na takowe powinni, w przypadku żeby obecne towarzystwo grobelne nie rościło do niej celem sportrzebowania na rzecz ogółu pretensyi, w którym to razie jemu przekazaną byćby musiała.

§. 4.

Towarzystwo obowiązane jest, tam, gdzieby dotychczasowe stosunki odpływu wody wsku-

lage gestört werden, diejenigen neuen Hauptgräben anzulegen, welche noch erforderlich sind, um das den Grundstücken der Niederung schädliche Binnenwasser aufzunehmen und abzuleiten. Das Projekt ist nach Anhörung der Betheiligten durch die Verwaltungsbehörden festzustellen.

Die Unterhaltung der schon bestehenden Entwässerungsgräben in der Niederung, sowie die Räumung des Buschmühlensfließes ist auch fernerhin von denjenigen zu bewirken, welchen sie bisher oblag.

Die regelmäßige Räumung der Hauptgräben und des Buschmühlensfließes wird aber unter die Kontrolle und Schau der Deichverwaltung gestellt.

Das Wasser der Hauptgräben darf ohne widerrufliche Genehmigung des Deichhauptmanns von Privatpersonen weder aufgestaut, noch abgeleitet werden.

Dagegen hat jeder Grundbesitzer der Niederung das Recht, die Aufnahme des Wassers, dessen er sich entledigen will, in die Hauptgräben zu verlangen. Die Zuleitung muß aber an den vom Deichhauptmann vorzuschreibenden Punkten geschehen.

Die Anlage und Unterhaltung der Zuleitungsgräben bleibt Sache der nach den allgemeinen Vorfluthsgesetzen hierbei Betheiligten.

§. 5.

Wird die Niederung zur Sicherung gegen den Rückstau aus der Warthe bei Lauske durch Anschluß des Deiches an die dortige wasserfreie Höhe dereinst vollständig abgeschlossen, dann hat der Verband die erforderlichen Auslaßschleusen (Deichsiele) für die Hauptgräben anzulegen und zu unterhalten. Die Stelle, an welcher dann bei einem Bruche in den oberen Strecken des Hauptdeichs der untere Deich zur Abführung des eingedrungenen Wassers durchstoßen werden

tek założenia grobli miały być nadwerezone, pozakładać potrzebne jeszcze dla przyjęcia i odprowadzenia szkodliwej gruntem niziny wody śródziemnej, rowy główne. Projekt ku temu władze administracyjne za wysłuchaniem interesentów ustanowić winny.

Utrzymywanie istniejących już w nizinie rowów osuszających, tudzież czyszczenie rowu Busch-Muehle zostaje się i nadal rzeczą obowiązanych dotychczas osób.

Regularne czyszczenie rowów głównych tudzież rowu Busch-Muehle atoli stawia się pod kontrolę i lustrację administracyi grobelnej.

Wody w rowach głównych nie wolno osobom prywatnym bez odwołanego zezwolenia naczelnika grobelnego ani wstrzymywać, ani upuszczać.

Za to każdemu właścicielowi gruntu wśród niziny służy prawo, domagania się przyjęcia wody, której się chce pozbyć, w rowy główne. Dopust takowej atoli na punktach przez naczelnika grobelnego wyznaczyć się mających nastąpić powinien.

Założenie i utrzymywanie rowów dopustowych zostaje się obowiązkiem osób mających wedle powszechnych ustaw dotyczących odpływu wody w tém interes.

§. 5.

Skoro nizina ku zabezpieczeniu przed wstrzymaną we Warcie pod Lauske wodą wskutek dociągnięcia grobli aż do tamecznego wolnego od wody wzgórza później zupełnie okopaną zostanie, natenczas towarzystwo potrzebne dla rowów głównych służy upustowe (ścieki grobelne) pozakładać i takowe utrzymać będzie musiało. Miejsce, gdzie w takim razie w przypadku przerwy we wyższych przetrzeniach grobli głównej grobla spodnia dla

muß, ist von dem Deichverbande unter Genehmigung der Regierung im Voraus zu bestimmen.

§. 6.

Die Arbeiten des Deichverbandes werden nicht durch Naturalleistungen der Deichgenossen, sondern durch die Deichbeamten für Geld aus der Deichkasse ausgeführt.

Die erforderlichen Mittel zu den Arbeiten — einschließlich der Bauten, welche bereits seit dem August 1864. für Rechnung des Verbandes ausgeführt sind — zur Besoldung der Deichbeamten und zur Verzinsung und Tilgung der zum Besten des Verbandes kontrahirten Schulden haben die Deichgenossen nach dem von der Regierung zu Posen auszufertigenden Deichkataster aufzubringen.

Bis zur erfolgten Feststellung des letzteren werden die Beiträge nach der durch den Feldmesser Knick gefertigten Zusammenstellung der theilhaftigen Flächen, und nach Beendigung der angeordneten neuen Vermessungsregister in einem gleichen Betrage pro Morgen, vorbehaltlich späterer Ausgleichung, ausgeschrieben und eingezogen.

§. 7.

In dem Deichkataster werden alle von der Verwaltung gegen die Ueberschwemmungen der Warthe geschützten ertragsfähigen Grundstücke nach folgenden Hauptrubriken veranlagt:

- 1) Hof- und Baustellen, Gärten, Acker, bestehend aus Weizen und Gerstenboden (conf. die Klassifikation der technischen Instruktion der Generalkommission zu Posen);
- 2) Haferland und gutes Roggenland (conf. Haferboden der ersten und zweiten Klasse der qu. Instruktion);
- 3) Acker, bestehend aus geringerem Roggenlande bis zum dreijährigen Roggenland her-

odprowadzenia wdrażonej wody przekopana być musi, przez urząd grobelny za zatwierdzeniem Regencyi naprzód wyznaczone być powinno.

§. 6.

Roboty towarzystwa grobelnego nie za pomocą prestacyi naturalnych ze strony wspólników grobelnych, ale raczej przez urzędników grobelnych za pieniądze z kasy grobelnej wykonane być powinny.

Środki potrzebne na wykonanie robót — włącznie budowli, uskuteczniionych na rachunek towarzystwa już od Sierpnia 1864. — na remuneracyę urzędników grobelnych, na opłacanie prowizyi i umorzenie długów na rzecz towarzystwa zaciągniionych, przez wspólników grobelnych według wygotować się przez Regencyę Poznańską mającego katastru grobelnego obmyślone być powinny.

Nim tenże ostatni ustanowiony będzie, składki wedle sporządzonego przez miernika Knikka zestawienia udział mających przestrzeni, a po ukończeniu nakazanych nowych rejestrów rozmierczych w równej kwocie od morgi, ze zastrzeżeniem późniejszego wyrównania, rozpisywane i ściągane będą.

§. 7.

W katastrze grobelnym grunta wszystkie użyteczne owalowaniem przed zalewami Warty zabezpieczone według następujących rubryk głównych rozłożone będą:

- 1) podwórza i budowiska, ogrody, role składające się z roli pszennej i jęczmienniej (conf. klasyfikacyę instrukcyi technicznej komisji generalnej w Poznaniu);
- 2) rola na owies i dobra rola żytnia (conf. rolę na owies pierwszej i drugiej klasy w qu. instrukcyi);
- 3) rola, składająca się z podlejszej roli żytniej aż do trzyletniej roli żytniej na dół (conf.

- unter (conf. Haferboden dritter Klasse und dreijähriges Roggenland der qu. Instruktion);
- 4) der noch geringere Ackerboden (sechsjähriges Roggenland der qu. Instruktion);
  - 5) Wiese und Gräsereländ in nicht tiefer Lage und mit guten Gräsern;
  - 6) tiefere Wiesen mit schilffartigen Gräsern;
  - 7) Forst- und Weide-Grundstücke, welche ihrer Bodenbeschaffenheit nach mit Vortheil in Acker umgewandelt werden könnten;
  - 8) alle übrigen Forst- und Weide-Grundstücke, sowie Rohr- und Fischteiche.

Von den Grundstücken der ersten Rubrik ist ein ganzer Beitrag, von denen der zweiten sieben Zehntel, der dritten, fünften und siebenten fünf Zehntel, der sechsten drei Zehntel, der vierten und achten zwei Zehntel, von Umland, Kommunikationswegen und Kirchhöfen aber gar kein Beitrag zu entrichten.

§. 8.

Das Deichkataster ist vom Deichregulierungs-Kommissar aufzustellen.

Behufs der Feststellung ist dasselbe von dem Kommissarius dem Deichamte vollständig und den einzelnen Gemeindevorständen extraktweise mitzutheilen, und zugleich im Amtsblatte eine vierwöchentliche Frist bekannt zu machen, innerhalb welcher das Kataster von den Betheiligten bei den Gemeindevorständen und dem Kommissarius eingesehen und Beschwerde dagegen bei dem Kommissarius angebracht werden kann.

Die eingehenden Beschwerden, welche auch gegen die obigen Grundsätze der Katastrirung gerichtet und auch vom Deichamte erhoben werden können, sind vom Kommissarius unter Zuziehung der Beschwerdeführer, eines Deichamts-Deputirten und der erforderlichen Sachverständigen zu untersuchen.

Die Sachverständigen sind hinsichtlich der Grenzen des Inundationsgebietes und der son-

rolę na owies trzeciej klasy i trzyletnią rolę żytnią w qu. instrukcyi);

- 4) podlejsza jeszcze rola (sześćioletnia rola żytnia w qu. instrukcyi);
- 5) łąki i trawniki w położeniu nie za niskiem i mające dobrą trawę;
- 6) łąki niżej położone z trawą trzcinową;
- 7) grunta leśne i pastwiska, mogące ze względu na dobroć ziemi z korzyścią na rolę orną być obrócone;
- 8) wszystkie inne grunta leśne i pastwiska, tudzież stawy z trzcina i stawy rybne.

Od gruntów w rubryce pierwszej cała składka, od gruntów w drugiej rubryce siedem dziesiątych, od trzeciej, piątej i siódmej pięć dziesiątych, od szóstej trzy dziesiąte, od czwartej i ósmej dwie dziesiąte od nieużytków, dróg komunikacyjnych i cmentarzy zaś żadnej składki płacić się nie będzie.

§. 8.

Kataster grobelny przez komisarza ku regulacyi grobel ustawiony być powinien.

Celem ustanowienia powinien tenże ze strony komisarza urzędowi grobelnemu kompletny pojedynczym dozorum gmin zaś we wyciągu być zakomunikowany, a zarazem w dzienniku urzędowym czterotygodniowy termin ogłoszony, w przeciągu którego kataster interesentom u dozorum gmin i u komisarza przejrzeć i zażalenie naprzeciw niemu do komisarza zanieść wolno.

Zachodzące zażalenia, mogące i przeciwko powyższym zasadom ukatastrowania być wystósowane tudzież i ze strony urzędu grobelnego być wniesione, przez komisarza pod przywezwaniem żalących się, deputowanego urzędu grobelnego i potrzebnych znawców dochodzone być powinny.

Znawcami pod względem granic przestrzeni zalewowej i innych rozmiarzeń są przysięgli

stigen Vermessungen ein vereideter Feldmesser oder nöthigenfalls ein Vermessungs-Revisor, hinsichtlich der Bonität und des Beitragsfußes zwei ökonomische Sachverständige, denen bei Streitigkeiten wegen der Ueberschwemmungs-Verhältnisse ein Wasserbau-Sachverständiger beigeordnet werden kann. Die Sachverständigen werden von der Regierung ernannt. Mit dem Resultate der Untersuchung werden die Betheiligten, nämlich die Beschwerdeführer einerseits und der Deichamts-Deputirte andererseits, bekannt gemacht. Sind beide Theile mit dem Resultate einverstanden, so hat es dabei sein Bewenden und wird das Kataster demgemäß berichtigt. Andersfalls werden die Akten der Regierung eingereicht zur Entscheidung über die Beschwerden. Wird die Beschwerde verworfen, so treffen die Kosten derselben den Beschwerdeführer.

Binnen vier Wochen nach erfolgter Bekanntmachung der Entscheidung ist Rekurs dagegen an den Minister für die landwirthschaftlichen Angelegenheiten zulässig.

Nach erfolgter Feststellung des Katasters ist dasselbe von der Regierung auszufertigen und dem Deichamte zuzustellen.

§. 9.

Der gewöhnliche Deichkassenbeitrag wird vorläufig auf jährlich fünf Silbergroschen für den Normalmorgen und die Höhe des anzusammelnden Reservefonds auf Eintausend Thaler festgesetzt.

Nach Aufstellung des Deichkatasters kann der Beitrag von dem Minister für die landwirthschaftlichen Angelegenheiten auf den nach Anhörung des Deichamtes zu erstattenden Bericht der Regierung anderweit bestimmt werden.

§. 10.

Den Besitzern derjenigen Grundstücke, welche durch Rückstau in den Hauptgräben, aufgestautes Binnenwasser oder Druckwasser unter Wasser ge-

miernik lub w razie potrzeby rewizor rozmierczy, pod względem wartości i stopy składkowej dwaj znawcy ekonomiczni, którym przy sporach tyczących się stosunków zalewowych znawca budowli wodnych przydanym być może. Znawców mianuje Regencya. Wypadek śledztwa interesentom, to jest żalącym z jednej a deputowanemu urzędu grobelnego z drugiej strony zakomunikowany być powinien. Jeżeli obie strony z wypadku zadowolnione, w takim razie pozostaje się przy nim a kataster wedle tego sprostować się powinien. W przeciwnym razie akta Regencyi celem ułatwienia zażaleń przedłożone będą. W przypadku odrzucenia zażalenia, koszta żalący się ponosić będzie.

W przeciągu czterech tygodni po ogłoszeniu wyroku wolno zanieść naprzeciwko niemu rekurs do Ministra spraw gospodarskich.

Po ustanowieniu katastru tenże przez Regencyę wygotowany i urzędowi grobelnemu przesłany być powinien.

§. 9.

Zwykła składka do kasy grobelnej ustanawia się tymczasowo na pięć srebrników rocznie od morgi normalnej a kwota uzbierać się mającego funduszu zasobowego na tysiąc talarów.

Po ustawieniu katastru grobelnego wolno Ministrowi spraw gospodarskich na mocy sprawozdania przez Regencyę po wysłuchaniu urzędu grobelnego zdać się mającego inną składkę wyznaczyć.

§. 10.

Właścicielom gruntów takich, które przy wstrzymaniu wody w rowach głównych, zatrzymanej wodzie śródziemnej lub tłoku wody

fest werden, sind für das betreffende Jahr die gewöhnlichen Deichkassenbeiträge der beschädigten Fläche zu erlassen, wenn dieselbe in Folge der Ueberschwemmung nach dem Ermessen des Deichamtes weniger als den halben Ertrag einer gewöhnlichen Jahresnuzung geliefert hat.

§. 11.

Die Grundbesitzer, welche wegen zu großer Entfernung oder wegen Sperrung der Kommunikation durch Wasser nicht zu den Naturalhülfsleistungen haben aufgeboden werden können, sollen in den Jahren, in welchen ein solches Aufgebot stattgefunden hat, einen besonderen verhältnißmäßigen Geldbeitrag zur Deichkasse zahlen. Der Geldbeitrag wird von dem Deichamte und auf Beschwerden von der Regierung endgültig festgestellt.

§. 12.

Die schon bestehenden Deichstrecken, deren Unterhaltung der Deichverband übernimmt, gehen gleich den neuen Anlagen in dessen Eigenthum und Nuzung über. Doch soll die Nuzung der Gräberei auf den Deichen den bisherigen Eigenthümern des Grundes und Bodens überlassen werden, wenn sie dafür die Fläche zur neuen Deichsohle unentgeltlich hergeben und sich zur unentgeltlichen Hergabe der Erde zu den gewöhnlichen Reparaturen verpflichten.

Der Nuzungsberechtigte muß sich allen Beschränkungen unterwerfen, welche von den Behörden zum Schutze des Deiches für nöthig erachtet werden.

Wo die Grundbesitzer diese Leistungen für die Gräbereinuzung nicht übernehmen wollen, da fällt dieselbe dem Deichverbande zu.

§. 13.

Die Zahl der Repräsentanten der Deichgenossen im Deichamte wird auf vier festgesetzt.

Hiervon wählen:

Jahrgang 1865. (Nr. 6073.)

ulegają zalaniu, składki zwykłe od poszkodowanej przestrzeni za dotyczący rok opuścić należy, jeżeli takowa wskutek zalania według zdania urzędu grobelnego ani połowy zwyczajnego rocznego użytku nie przyniosła.

§. 11.

Właściciele gruntów, których z przyczyny za wielkiego oddalenia lub zatamowania komunikacyi przez wodę nie było można zaciągnąć do prestacyi naturalnych, winni za lata te, w których zaciąg taki nastąpił, osobną złożyć odpowiednią składkę pieniężną w kasie grobelnej. Składkę pieniężną urząd grobelny a na zażalenia Regencya ostatecznie ustanawia.

§. 12.

Istniejące już pasma grobelne, których utrzymywanie towarzystwo grobelne bierze na się, przechodzą zarówno nowym zakładom na własność i użytkowanie jego. Natomiast użytk ten trawy po groblach dotychczasowym właścicielom gruntu przekazany być powinien, jeżeliby się w zamian tego do bezpłatnego dostarczenia gruntu na nowy spód grobli i do bezpłatnego dostarczania ziemi do zwyczajnych reparatur zobowiązać chcieli.

Mający prawo użytkowania powinien się wszystkim ograniczeniom poddać, jakieby władze ze względu na ochronę grobli za potrzebne uważały.

Tam gdzieby właściciele gruntów prestacyi tych za użytek trawy przyjąć nie chcieli, takowy na towarzystwo grobelne przechodzi.

§. 13.

Liczba reprezentantów wspólników grobelnych w urzędzie grobelnym ustanawia się na cztery.

Z tych wybierają:

[71]

- a) die theilhaftigen Grundbesitzer zu Marienwalde zwei Repräsentanten und zwei Stellvertreter;
- b) die theilhaftigen Grundbesitzer zu Alt-Lauske, der Besitzer des deichpflichtigen, jetzt dem Wirth August Tiez, zur Gemeinde Schweinert gehörigen Grundstücks und der Besitzer des Buschmühlen = Etablissemens zusammen einen Repräsentanten und einen Stellvertreter;
- c) die theilhaftigen Grundbesitzer zu Hermsdorf und Liebuch einen Repräsentanten und einen Stellvertreter.

Die Wahl der Repräsentanten und Stellvertreter geschieht auf sechs Jahre und nach absoluter Stimmenmehrheit; bei Stimmgleichheit giebt derjenige der Haupttheilhaftigen den Ausschlag, welcher die größten Flächen im Wahlbezirke besitzt, nach Aufstellung des Katasters derjenige, welcher den größten ordentlichen Deichkassenbeitrag entrichtet.

Wählbar ist jeder großjährige Deichgenosse, welcher den Vollbesitz der bürgerlichen Rechte nicht durch rechtskräftiges Erkenntniß verloren hat und nicht zu den Unterbeamten des Verbandes gehört. Mit dem Aufhören der Wählbarkeit verliert die Wahl ihre Wirkung. Vater und Sohn, sowie Brüder, dürfen nicht zugleich Mitglieder des Deichamtes sein. Sind dergleichen Verwandte zugleich gewählt, so wird der ältere allein zugelassen. Alle drei Jahre scheidet die Hälfte der Repräsentanten und Stellvertreter aus und wird durch neue Wahlen ersetzt; die das erste Mal Ausscheidenden werden durch das Loos bestimmt.

Die Ausscheidenden können wieder gewählt werden.

§. 14.

Stimmfähig bei der Wahl ist jeder großjährige Besitzer eines deichpflichtigen Grundstücks, welcher mit seinen Deichkassenbeiträgen nicht im Rückstande ist und den Vollbesitz der bürgerlichen Rechte nicht durch rechtskräftiges Urtheil verloren hat.

[17]

- a) udział mający właściciele gruntów w Marienwalde dwóch reprezentantów i dwóch zastępców;
- b) udział mający właściciele gruntów w Alt-Lauske, właściciel gruntu do groblowania obowiązowanego, obecnie do gospodarza Augusta Tietza, do gminy Schweinert należącego tudzież właściciel osady Buschmuehle wspólnie jednego reprezentanta i jednego zastępcę;
- c) udział mający właściciele gruntów w Hermsdorf i Liebuch jednego reprezentanta i jednego zastępcę.

Obór reprezentantów i zastępców nastąpi na sześć lat i za pomocą absolutnej większości głosów; jeżeli głosy są równe, natenczas decyduje właściciel największej przestrzeni wśród obwodu oborowego, a po ustanowieniu katastru ten, który największą zwykłą składkę grobelną opłaca.

Obieralnym jest każdy pełnoletni współnik grobelny, który praw obywatelskich prawomocnym wyrokiem nie utracił ani do podurzędników towarzystwa nie należy. Z ustanowieniem obieralności wybór staje się bezskutecznym. Ojciec ze synem, tudzież bracia nie mogą być razem członkami urzędu grobelnego. Na przypadek obrania równoczesnego takich pokrewnych, starszy sam tylko przypuszczony będzie. Co trzy lata występuje połowa reprezentantów i zastępców a w miejscu ich obrani będą inni; występujących pierwszą razą oznacza los.

Występujących powtórnie obrać wolno.

§. 14.

Prawo głosowania przy wyborze służy każdemu pełnoletniemu właścicielowi gruntu do groblowania obowiązowanego, któryby składkę grobelnych nie zalegał i posiadania praw obywatelskich prawomocnym wyrokiem nie był utracił.

Jeder Besitzer eines deichpflichtigen, zu einem bäuerlichen Gemeindebezirke gehörigen Grundstückes hat für jede volle zwanzig Morgen Eine Stimme; die Besitzer kleinerer Flächen können sich zur gemeinsamen Abgabe der Stimme vereinigen, so daß für je zwanzig Morgen von den Besitzern dieser Fläche Eine Stimme abgegeben wird.

Auch Pfarren, Kirchen, Schulen und andere moralische Personen, desgleichen Frauen und Minderjährige, haben Stimmrecht für ihre deichpflichtigen Grundstücke und dürfen dasselbe durch ihre gesetzlichen Vertreter oder durch Bevollmächtigte ausüben.

Gehört ein Gut mehreren Besitzern gemeinschaftlich, so kann nur Einer derselben im Auftrage der übrigen das Stimmrecht ausüben.

Nach Feststellung des Katasters bleibt es dem Minister für die landwirthschaftlichen Angelegenheiten vorbehalten, nach Anhörung des Deichamtes und der Regierung die Wahlbezirke und das Stimmenverhältniß in denselben abzuändern.

§. 15.

Die Liste und Stimmenzahl der Wähler jedes Wahlbezirks wird mit Hilfe der Gemeindevorsteher vom Deichhauptmann und bis dahin, daß dieser gewählt ist, von einem Kommissarius der Regierung zusammengestellt, und zwar, so lange das Deichkataster nicht festgestellt ist, auf Grund der §. 6. allegirten Flächenzusammenstellung des Feldmessers Knick oder auf Grund der neuen, etwa inzwischen beendeten Vermessung.

Den Wahlkommissarius ernennt die Regierung. Die Nachweisung der Stimmenzahl wird vierzehn Tage lang in einem zur öffentlichen Kenntniß gebrachten Lokale im Wahlbezirke offen gelegt. Während dieser Zeit kann jeder Wahlberechtigter Einwendungen gegen die Richtigkeit der Stimmenzahl bei dem Wahlkommissarius erheben. Die Entscheidung über die Einwendungen

Każdemu właścicielowi gruntu do groblowania obowiązane, do włościańskiego obwodu gminy należącego służy od każdych dwudziestu mórg spelną głos jeden; właścicielom pomniejszych przestrzeni wolno złączyć się z sobą celem głosowania, tak że od każdych dwudziestu mórg właściciele przestrzeni téj zdawać będą głos jeden.

I probostwa, kościoły, szkoły jako i inne moralne osoby, tudzież kobiety i osoby małoletnie mają prawo głosowania, od należących do nich do groblowania obowiązanych gruntów, które przez prawnych zastępców swych lub przez pełnomocników wykonywać im wolno.

Jeżeli posiadłość jaka wspólnie do kilku właścicieli należy, w takim razie jednemu tylko z polecenia reszty prawo głosowania wykonywać wolno.

Po ustanowieniu katastru, wolno Ministrowi spraw gospodarskich, po wysłuchaniu urzędu grobelnego i Regencyi obwody oborowe i stosunek głosów wśród takowych odmienić.

§. 15.

Rejestr i liczba głosów wyborców w każdym obwodzie oborowym przez naczelnika grobelnego za pomocą dozorców gmin, a zanim tenże obrany będzie przez komisarza Regencyi zestawiane będą i to, zanim kataster ustanowiony będzie, na mocy §. 6. alegowanego zestawienia przestrzeni miernika Knikka lub na mocy nowego, tymczasem może ukończonego rozmierzenia.

Komisarza oborowego mianuje Regencya.

Wykaz liczby głosów przez czternaście dni w podanym do publicznej wiadomości lokalu wśród obwodu oborowego wyłożony publicznie będzie. W przeciągu tego czasu wolno każdemu prawo głosowania mającemu wnieść do komisarza oborowego zarzuty tyczące się mylnéj liczby głosów. Załatwianie zarzutów

und die Prüfung der Wahlen steht dem Deich-
amte zu.

§. 16.

Im Uebrigen sind bei dem Wahlverfahren,
sowie in Betreff der Verpflichtung zur Annahme
unbesoldeter Stellen, die Vorschriften über die Ge-
meindewahlen analogisch anzuwenden.

§. 17.

Der Stellvertreter nimmt in Krankheits-
und Behinderungsfällen des Repräsentanten dessen
Stelle ein und tritt für ihn ein, wenn derselbe
während seiner Wahlzeit stirbt, den Grundbesitz
in der Niederung aufgibt, oder seinen bleibenden
Wohnsitz an einem entfernteren Orte wählt.

§. 18.

Die allgemeinen Bestimmungen für künftig
zu erlassende Deichstatute vom 14. November
1853. (Gesetz = Samml. vom Jahre 1853.
S. 1404. ff.) sollen für den Marienwalde = Alt-
Lausker Deichverband Gültigkeit haben, in sofern
sie nicht in dem vorstehenden Statute abgeändert
sind.

§. 19.

Abänderungen dieses Deichstatutes können nur
unter landesherrlicher Genehmigung erfolgen.

Urkundlich unter Unserer Höchstseigenhändigen
Unterschrift und beigedrucktem Königlichen Insignel.

Gegeben Berlin, den 10. April 1865.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Ikenplitz. Gr. zur Lippe. v. Selchow.

Redigirt im Bureau des Staats-Ministeriums.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei
(R. v. Decker).

i rozstrząsanie wyborów służy urzędowi gro-
belnemu.

§. 16.

Zresztą do procederu wyborowego, tudzież
do obowiązku przyjmowania niepłatnych urze-
dów, przepisy dotyczące się wyborów w gminach
analogicznie zastosować należy.

§. 17.

Zastępca zajmuje miejsce reprezentanta
w przypadku choroby lub przeszkody i zastę-
puje go, w razie zmarcia w czasie wyboru swego,
opuszczenia posiadłości gruntowej wśród ni-
ziny, lub obrania trwałej siedziby w miejscu
odleglejszém.

§. 18.

Powszechne postanowienia dla wydać się
mających w przyszłości statutów grobelnych
z dnia 14. Listopada 1853. (Zbiór praw z roku
1853. str. 1404 i nast.) dla towarzystwa grobel-
nego Marienwalde-Alt-Lauske ważność tak da-
lece mieć powinny, o ile w powyższym statucie
odmienne nie są.

§. 19.

Odmiany niniejszego statutu grobelnego li-
za Monarszém zezwoleniem nastąpić mogą.

Na dowód Nasz Najwyższy Własnoręczny
podpis i Królewska pieczęć wyciśniona.

Dan w Berlinie, dnia 10. Kwietnia 1865.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Itzenplitz. Hr. Lippe. Selchow.

Redagowano w Biórze Ministerstwa Stanu.

Berlin, czeionkami Królewskiej Tajnej Nadworniej drukarni
(R. Decker).